

การนำเสนอรูปแบบการฝึกแก้ปัญหาการบริหารการพยาบาล
ด้านการติดต่อสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

นางสาวทำนอง สีน้อย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-222-2

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A PROPOSED OF PRACTICING COMMUNICATION PROBLEM SOLVING MODEL
IN NURSING ADMINISTRATION FOR PROFESSIONAL NURSES

Miss Thumnong Sinyou

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science

Nursing Administration Program
Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-222-2

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การนำเสนอรูปแบบการฝึกแก้ปัญหาการบริหารการพยาบาล
ด้านการติดต่อสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ

โดย

นางสาวทำนอง สีน้อย

ภาควิชา

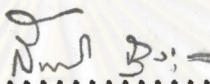
คณะพยาบาลศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการพยาบาล

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โททกานนท์

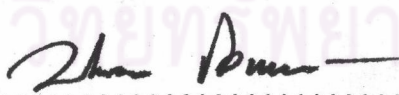

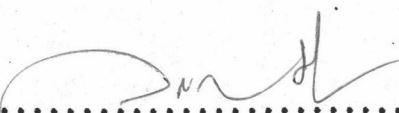
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ กุงสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นวรรตน์ ผลาพิบูลย์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โททกานนท์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณา ปูณโชติ)

พิมพ์ต้นฉบับบทความวิจัยวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว.

ทำนอง สันอยู่ : การนำเสนอรูปแบบการฝึกแก้ปัญหาการบริหารการพยาบาลด้านการติดต่อสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ (A PROPOSED OF PRACTICING COMMUNICATION PROBLEM SOLVING MODEL IN NURSING ADMINISTRATION FOR PROFESSIONAL NURSES) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.ประนอม โอทยานนท์, 107 หน้า.

ISBN 974-632-222-2

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างและประเมินประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกแก้ปัญหาการบริหารการพยาบาลด้านการติดต่อสื่อสารสำหรับพยาบาลวิชาชีพ ตัวอย่างประชากรเป็นพยาบาลวิชาชีพของโรงพยาบาลสมุทรสาครจำนวน 12 คน รูปแบบที่สร้างขึ้นประกอบด้วยขั้นตอนการฝึกแก้ปัญหา 3 ขั้นตอนคือ

1. สร้างทัศนคติต่อกระบวนการแก้ปัญหา ประกอบด้วยกิจกรรมการเล่นเกมนกระบวนการแก้ปัญหา เรียนรู้เรื่องกระบวนการแก้ปัญหาและฝึกทักษะวิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์จำลอง
2. สร้างทัศนคติต่อกระบวนการติดต่อสื่อสาร ประกอบด้วยกิจกรรมการเล่นเกมนกระบวนการติดต่อสื่อสาร เรียนรู้เรื่องกระบวนการติดต่อสื่อสารและฝึกทักษะวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุของปัญหาจากสถานการณ์จำลอง
3. สร้างความตระหนักถึงการตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหา ประกอบด้วยกิจกรรมการอภิปรายประสบการณ์การตัดสินใจแก้ปัญหา สังเกตกระบวนการวิเคราะห์ทางเลือก วิธีแก้ปัญหาจากการสาธิต และฝึกทักษะวิเคราะห์ทางเลือกในการตัดสินใจเลือกวิธีแก้ปัญหาจากสถานการณ์จำลอง

เครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบประกอบด้วย แบบสอบวัดความสามารถในการแก้ปัญหาการบริหารการพยาบาลด้านการติดต่อสื่อสาร และแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจต่อการฝึกแก้ปัญหา

ผลการประเมินประสิทธิผลของรูปแบบพบว่าค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาการบริหารการพยาบาลด้านการติดต่อสื่อสารของพยาบาลวิชาชีพก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าเฉลี่ยคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาการบริหารการพยาบาลด้านการติดต่อสื่อสารภายหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และพยาบาลวิชาชีพมีคะแนนความพึงพอใจต่อการฝึกแก้ปัญหาอยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัยแสดงว่ารูปแบบการฝึกแก้ปัญหาการบริหารการพยาบาลด้านการติดต่อสื่อสารสามารถใช้ฝึกทักษะการแก้ปัญหาให้แก่พยาบาลวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์
สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล
ปีการศึกษา 2537

ลายมือชื่อนิติ วัน ๒๒ เดือน ๑๒ ค.ศ. ๒๕๓๗
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา Zhou Joun
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

C486240 : MAJOR NURSING ADMINISTRATION

KEY WORD: A PRACTICING MODEL OF PROBLEM SOLVING / COMMUNICATION PROBLEM
IN NURSING ADMINISTRATION

THUMNONG SINYOU : A PROPOSED OF PRACTICING COMMUNICATION PROBLEM
SOLVING MODEL IN NURSING ADMINISTRATION FOR PROFESSIONAL NURSES.

THESIS ADVISER : ASSO. PROF. PRANOM OTHAGANONT, Ed.D. 107 pp.
ISBN 974-632-222-2

The purpose of this research was to construct and evaluate an effectiveness of practicing communication problem solving model in nursing administration for professional nurses. The samples were identified as 12 professional nurse from Samutsakom Hospital. The proposed model composes of 3 steps:

1. To develop positive attitude toward problem solving process. The activities were described as playing with problem solving game, Learning of problem solving process and practiced to analyse the problems by using situations.

2. To develop positive attitude toward communication process. The activities were described as playing with communication process game, learning of communication process and practiced to analyse the problems and the causes of problem by using situations.

3. To develop the awareness of choosing an alternatives on problem solving process. The activities were described as discussion of decision making experiences, observed the process of choosing an alternative through demonstration and praticed to analyse an alternative by using situations.

The instruments that used to evaluate an effectiveness of the model were the test of problem solving abilities and satisfaction questionnaire. The findings of an experiment were as follows:

There were significant differences between arithmetic mean scores of problem solving abilities of professional nurses before and after experiment at .05 level. The arithmetic mean score of problem solving abilities of professional nurses after experiment was higher than before. And also professional nurses stated their satisfaction with the practicing of model was in most level.

The results of an experiment had shown that the proposed of practicing model could be used to practice professional nurses to develop their problem solving skill effectively.

ภาควิชา คณะพยาบาลศาสตร์.....

สาขาวิชา การบริหารการพยาบาล.....

ปีการศึกษา 2537.....

ลายมือชื่อนิติ..... ทัพนง . 2537

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... Prano - Othaganont

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.ประนอม โอทกานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำ ให้ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ให้การสนับสนุนเอาใจใส่ และให้กำลังใจตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ ที่นี้ด้วย

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.วรรณ ปุณฺณโชติ ซึ่งได้กรุณาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย กราบขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 9 ท่าน จากสถาบันต่าง ๆ ซึ่งท่านได้สละเวลาเพื่อตรวจและแก้ไขเครื่องมือในการวิจัย กราบขอบพระคุณคณาจารย์จากคณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิประสาทความรู้ทั้งมวล ตลอดระยะเวลาของการศึกษา

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงพยาบาล รองผู้อำนวยการโรงพยาบาลฝ่ายการพยาบาล ผู้บริหารฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วย เพื่อนและน้อง ๆ พยาบาลของโรงพยาบาลสมุทรสาคร ที่ได้ให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ และอำนวยความสะดวกในการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ทำหน้าที่ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณแม่และพี่ ๆ ที่ได้ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน แก่ผู้วิจัยในการทำวิจัยครั้งนี้

ทำนอง สินอยู่

ศูนย์วิจัยพยาบาล
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฌ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่	
1	
บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
ปัญหาของการวิจัย.....	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	5
สมมติฐานในการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
2	
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดทฤษฎีการแก้ปัญหา กระบวนการแก้ปัญหา.....	11
ปัญหาการบริหารการพยาบาล.....	20
การติดต่อสื่อสารในองค์การพยาบาลและปัญหา.....	25
การเรียนรู้และแนวทางการสอนเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหา.....	32
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	37

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
	ประชากรและตัวอย่างประชากร.....	40
	การดำเนินการวิจัย.....	41
	การสร้างรูปแบบ.....	41
	การสร้างเครื่องมือประเมินประสิทธิผลของรูปแบบ.....	43
	การทดลองใช้รูปแบบ.....	44
	การวิเคราะห์ข้อมูล.....	45
	สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	46
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	54
	สรุปผลการวิจัย.....	54
	อภิปรายผลการวิจัย.....	59
	ข้อเสนอแนะ.....	62
	รายการอ้างอิง.....	63
	ภาคผนวก.....	68
	ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	69
	ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	72
	ภาคผนวก ค ตารางเปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหา ก่อนและหลังการทดลอง และแสดงการวิเคราะห์เปรียบเทียบ ความแตกต่าง.....	101
	ประวัติผู้วิจัย.....	107

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนของตัวอย่างประชากรพยาบาลวิชาชีพ จำแนกตามอายุ ประสบการณ์ แผนกที่ปฏิบัติงาน การได้รับการอบรมทางการบริหาร และสถานภาพสมรส	49
2	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความสามารถใน การแก้ปัญหารายด้านและโดยรวมของตัวอย่างประชากรก่อนและหลัง การทดลอง.....	51
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับของคะแนนความพึงพอใจ ต่อการฝึกแก้ปัญหาของตัวอย่างประชากร.....	52
4	เปรียบเทียบคะแนนความสามารถในการแก้ปัญหาของพยาบาลวิชาชีพ ก่อนและหลังการทดลอง.....	101

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญภาพ

รูปภาพที่		หน้า
1	แสดงหลักและกระบวนการแก้ปัญหา.....	11
2	แสดงหลักและกระบวนการแก้ปัญหา.....	19
3	แสดงหลักและกระบวนการแก้ปัญหา.....	20
4	แสดงรูปแบบการประเมินปัญหาทางการบริหาร.....	23
5	แสดงวิธีการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา.....	24
6	แสดงแนวทางการติดต่อสื่อสารของผู้บริหาร.....	26
7	แสดงลำดับขั้นการเรียนรู้ของ Gagne	35

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย